

Verenigde Pinkster- en Evangeliegemeenten - Assemblies of God in the Netherlands

Positie van de VPE ten aanzien van abortus

Aanleiding om dit positiedocument aan u voor te leggen is dat we geconfronteerd worden met het feit dat abortus in Nederland gelegaliseerd is. Regelmatig wordt de vraag gesteld door een voorganger of een pastorale werker hoe hiermee om te gaan in de gemeente vanuit een bijbelse onderbouwing en met een pastorale insteek. Ook vragen organisaties zoals de Vereniging van het Ongeboren Kind naar het standpunt van de VPE. Het bestuur van de VPE heeft daarom het positiedocument van de Assemblies of God in Amerika als uitgangspunt genomen, deze laten vertalen (door Jan Barendse sr.) en het laatste gedeelte 'pastoraat na abortus' eraan toegevoegd. Positiedocumenten die door een zusterorganisatie, zoals de AoG USA, zijn geschreven, staan niet los van de cultuur van het land. We hebben daarom het positiedocument aangepast naar de Nederlandse context en willen deze aan u voorleggen.

I. HISTORISCHE ACHTERGRONDEN ABORTUS IN NEDERLAND

Nederland was niet het eerste land dat abortus legaliseerde. Rusland was in 1920 het eerste land waar men zonder risico op vervolging een abortus kon laten uitvoeren. In IJsland is abortus sinds 1935 onder bepaalde voorwaarden toegestaan en in Zweden vanaf 1938. Het zou nog decennia duren voordat ook Nederland een abortuswet aannam.

Verbod op abortus en legalisering

In 1911 kwam er in Nederland een verbod op abortus. Het luidde: *"Hij die opzettelijk eene vrouw in behandeling neemt of eene behandeling doet ondergaan, te kennen gevende of de verwachting opwekkende dat daardoor zwangerschap kan worden verstoord, wordt gestraft met een gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van ten hoogste zesduizend gulden."* Dit betekende niet dat er geen zwangerschappen werden afgebroken.

Tegen het eind van de 60er jaren van de vorige eeuw kwam er een maatschappelijke discussie op gang over abortus. De eerste illegale abortusklinieken openden hun deuren. Duidelijk was dat er een abortuswet zou gaan komen, de vraag was alleen wanneer. De feministische actiegroep Dolle Mina streed voor de legalisering van abortus. Leuzen als 'baas in eigen buik' waren steeds vaker te horen. Het duurde nog jaren voordat abortus onder bepaalde voorwaarden officieel werd toegestaan. Eind 1984 trad de Nederlandse abortuswet in Nederland. In de Wet afbreking zwangerschap (WAZ), werd vastgesteld dat de behandeling alleen door een geneeskundige mag worden verricht in een ziekenhuis of kliniek met een speciale vergunning. Daarnaast moeten vrouwen die een abortus willen laten uitvoeren vijf dagen bedenktijd in acht nemen. Artsen die een abortus uitvoeren worden niet gestraft als de vrouw verklaart vanwege een 'noodsituatie' een abortus te willen laten uitvoeren. Abortus is in Nederland toegestaan tot en met de 23e week van de zwangerschap.

Christelijk protest en hulp

Een jaar na de inwerkingtreding van de Nederlandse abortuswet werd de organisatie Schreeuw om Leven opgericht. De stichting zet zich in voor uiteenlopende ethische onderwerpen. Abortus en euthanasie zijn daarbij belangrijke speerpunten. Jaarlijks houdt de organisatie op 18 december, de dag dat het Nederlandse parlement de abortuswet goedkeurde, stille nachtwakes. Schreeuw om Leven strijdt voor de afschaffing van abortus en heeft in het verleden geregeld gedemonstreerd voor de deuren van abortusklinieken.

Een andere christelijke organisatie, de Vereniging voor de Bescherming van het Ongeboren Kind (VBOK) wil het maatschappelijk draagvlak voor bescherming van het ongeboren leven vergroten. Dit doen zij door op een respectvolle en bewogen manier de publieke opinie te beïnvloeden. Het VBOK wil mensen weer aan het denken te zetten over het ongeboren kind en accepteert niet dat abortus inmiddels maatschappelijk geaccepteerd is. In september 2010 werd Siriz opgericht, een organisatie uit de VBOK is ontstaan. Siriz biedt preventie, ondersteuning en zorg aan jongeren. Door middel van voorlichting onder jongeren wil Siriz het aantal onbedoelde zwangerschappen in Nederland terugdringen en verleent kortdurende en langdurende psychosociale hulp aan vrouwen. Tevens biedt Siriz opvang aan zwangere vrouwen die een intensieve begeleiding nodig hebben als voorbereiding op het moederschap op jonge leeftijd. Siriz werkt in heel Nederland met 50 beroepskrachten en 75 opgeleide vrijwilligers.

De ontwikkeling van het maatschappelijk denken over abortus

Terwijl 40 jaar geleden de term abortus provocatus het beeld ocriep van een misdaad, is in de 21e eeuw abortus een min of meer acceptabel maatschappelijk verschijnsel geworden, alsof wij accepteren moeten dat ieder jaar 30.000 kinderen het recht wordt ontzegd geboren te worden. Eufemistische termen als 'zwangerschapsonderbreking' en het 'verwijderen van zwangerschapsweefsel' werden gebruikt om abortus meer respectabel te laten klinken.

Dr. C. Everet Koop was de surgeon general (Minister van Volksgezondheid) van de USA. Toen Koop hoofd was van de chirurgie afdeling van het Kinderziekenhuis van Pennsylvania en professor in Pediatrische Chirurgie aan de Medische Faculteit van de Universiteit van Pennsylvania, schreef hij: *"Ons volk dat altijd al geloofde dat aborteren de moord was op ongeboren kinderen, is gehersenspoeld om te geloven dat de vernietiging van de 'producten van de conceptie', of de vernietiging van een foetus, niet hetzelfde is als de moord op een ongeboren kind. Onze medische terminologie werd bewust veranderd om de publieke verontwaardiging ten opzichte van abortus weg te werken". (1)*

Voorstanders van abortus verwijzen naar de abortus ingreep als 'het onderbreken van de zwangerschap', niet als het beëindigen daarvan. Zij spreken over het 'verwijderen van de inhoud van de baarmoeder' of over het verwijderen van 'postconceptief vruchtbaarheids-materiaal'. Het ongeboren kind wordt door hen 'potentieel menselijk leven genoemd', terwijl het duidelijk is dat het dit menselijk organisme is dat leeft voordat het geboren is. We kunnen alleen van potentieel menselijk leven spreken voordat mannelijk sperma en een vrouwelijke eicel verenigd worden om een nieuw menselijk wezen te vormen.

Christenen moeten zich niet laten misleiden door onnauwkeurige en misleidende medische terminologie. Zij moeten zich laten leiden door de principes en de richtlijnen van de Bijbel.

II. WAT ZEGT DE BIJBEL OVER HET ONGEBOREN KIND?

Terwijl sommigen hebben geprobeerd om abortus te rechtvaardigen wanneer die plaatsvindt vóórdat het ongeboren kind in leven kan blijven buiten de baarmoeder, maakt de Bijbel hierover geen onderscheid. Al kan de term 'levensvatbare foetus' een juiste indicatie zijn van een wetenschappelijk feit, het geeft niet aan dat er geen sprake van een levend menselijk persoon is voor die tijd. Degenen die in de verleiding zijn om abortus in een vroeg stadium te accepteren, doen er goed aan om de volgende Bijbelse waarheden in overweging te nemen:

1.

De Bijbel erkent dat een vrouw zelfs in de eerste fase van de zwangerschap een kindje bij zich draagt.

Toen de maagd Maria verkozen werd om de moeder van Jezus te worden, werd aan haar de volgende bekendmaking gedaan: *'Luister, je zult zwanger worden en een zoon baren, en je moet hem Jezus noemen'* (Lukas 1:31). De engel vertelde Maria ook dat haar nicht Elisabet zwanger was met de woorden: *'Luister, ook je familielid Elisabet is zwanger van een zoon, ondanks haar hoge leeftijd. Ze is nu, ook al hield men haar voor onvruchtbaar, in de zesde maand van haar zwangerschap, want voor God is niets onmogelijk'* (Lukas 1:36-37). De Bijbel maakt duidelijk dat Johannes de Doper zelfs in zijn prenatale fase als een zoon werd erkend, zelf al was dit 3 maanden voordat hij geboren zou worden. In Lukas 41 en 44 wordt Johannes al voor zijn geboorte erkend als een kind (Gr. 'brephos', baby). Dit Griekse woord wordt gebruikt voor kinderen voor of na de geboorte (zie Handelingen 7:19). De formulering die de engel gebruikt tegenover Maria *'ook je familielid Elisabet is zwanger van een zoon'* (Lukas 1:36), laat zien dat Jezus als zoon werd herkend ook al was de zwangerschap van Maria in de aller vroegste fase. De Bijbel erkent de prenatale fase van het leven als dat van een kind en niet als een onbetekenend product van de bevruchting. Bijbels gezien is er dus geen onderscheid in de waarde van het leven tussen het ongebooren- en het geboren kind.

Zelfs al was zwangerschap het gevolg van een ongeoorloofde relatie, werd de kwaliteit van dat leven niet betwijfeld. De dochters van Lot werden zwanger ten gevolge van incest (Genesis 19:36), maar dit werd niet beschouwd als een situatie die in aanmerking kwam voor abortus. Bathseba zwangerschap was het gevolg van overspel, maar dat werd niet gezien dat zij 'weefsel' bij zich droeg, dat zomaar verwijderd kon worden van de baarmoeder.

De grote hervormer Johannes Calvijn maakte een heel belangrijke opmerking over abortus in zijn commentaar op Exodus 21:22-23 en zegt: *'De foetus, alhoewel deze zich bevindt in de baarmoeder van diens moeder, is reeds een menselijk wezen en het is een monsterlijke misdaad om dit van het leven te beroven, voordat het zich kon ontplooien. Als wij het al een verschrikkelijke misdaad vinden om een man in zijn eigen huis van het leven te beroven - meer nog dan dit zou gebeuren in het open veld, omdat iemands huis de plaats is waar hij zich het veiligste kan ophouden - moet het zeker afgrijpselijker worden geacht om een foetus in de baarmoeder te vernietigen voordat het ooit het licht heeft gezien'* (2)

2.

De Bijbel laat zien dat God actief is in het scheppende proces van de vorming van nieuw menselijk leven. Het afbreken van een zwangerschap is het afbreken van het werk dat God aan het doen is.

Over Leah, de vrouw van Jakob, zegt de Schrift: *Toen de HEER zag dat Jakob minder van Lea hield, opende hij haar moederschoot... Lea werd zwanger en bracht een zoon ter wereld...* (Genesis 29:31-32)

Als Job zich vergelijkt met een van zijn slaven, zegt hij: *Maakte hij hen in de moederschoot niet net als mij, vormde een en dezelfde ons niet eender in de moederbuik?* (Job 31:15)

En om duidelijk te maken dat God onpartijdig is zegt Job: *Die geen partij kiest voor de vorsten en de rijken niet begunstigt boven de geringen, omdat zij allen het werk van zijn handen zijn?* (Job 34:19)

De profeet Jesaja spreekt vanuit het hart van God toen hij zei: *Dit zegt de HEER, die jou gemaakt heeft en al in de moederschoot gevormd, en die je ter zijde staat: Wees niet bang, mijn dienaar Jakob, Jesurun, die ik heb uitgekozen.* (Jesaja 44:2) en: *Dit zegt de HEER, je bevrijder, die je al in de moederschoot heeft gevormd: Ik, de HEER, ben het die alles gemaakt heeft, de enige die de hemel heeft uitgespannen....* (44:24).

David vatte dit prachtig samen toen hij schreef: *'U was het die mijn nieren vormde, die mij weefde in de buik van mijn moeder. Ik loof u voor het ontzaglijke wonder van mijn bestaan, wonderbaarlijk is wat u gemaakt hebt. Ik weet het, tot in het diepst van mijn ziel'* (Psalm 139:13-160). Donald Shoemaker gaf in zijn boek 'Abortion, the Bible and the Christian' het volgende commentaar over Psalm 139:13-16: *'Deze passage kan bij ons alleen een heilige zorgvuldigheid en respect voor het ongebooren leven oproepen. God is hier aan het werk en als wij dat merken, dan aanbidden wij de Schepper omdat wij op heilige grond staan. Dit respect voor de goddelijke oorsprong van het leven vinden wij niet bij de voorstanders van abortus. Wat zij voorstaan is een inbreuk in het 'heilig laboratorium' om het werk van de Schepper te vernietigen! God houdt van het ongebooren kind. Deze psalm zorgt ervoor dat wij dit nooit mogen vergeten'* (3).

De alwetende God, die kennis heeft van wat er met het kind gebeurt ná de geboorte, weet ook wat er met het kind gebeurt vóór de geboorte. Hij is scheppend actief in het geboorte-proces en daarom is het afbreken van de zwangerschap in feite vernietiging van het werk van God. Abortus is daarom het tarten van de Almachtige God door een verdorven mensheid en een indicatie van hoe diep een maatschappij is gevallen die dit tolereert.

3. De Bijbel stelt dat God plannen heeft voor het ongebooren kind. Hij kent het potentieel van het nieuwe leven.

Toen God Jeremia riep voor diens bediening als profeet, zei Hij *'Voordat ik je vormde in de moederschoot, had ik je al uitgekozen, voordat je de moederschoot verliet, had ik je al aan mij gewijd, je een profeet voor alle volken gemaakt'* (Jeremia 1:5). Hiermee maakte God duidelijk dat Jeremia al voor zijn geboorte tot profeet bestemd was.

Toen de priester Zacharias zijn dienst verrichtte bij het reukofferaltaar, verscheen hem een engel met de aankondiging dat Elisabet, de vrouw van Zacharias, een zoon zou krijgen die hij de naam Johannes moest geven. Hierna openbaarde de engel dat God specifieke plannen voor het kind had. Hij zou de voorloper van de Heer Jezus worden.

Het vernietigen van het leven van een ongebooren kind is daarom een flagrante misachting voor het plan van God voor het leven van een kind. Het berooft een ongebooren kind van het voorrecht om later de keuze te kunnen maken om een instrument te worden van wat God met diens leven bedoeld heeft.

4. De Bijbel erkent dat God soeverein is in alle dingen, inclusief de kwaliteit van het leven van het ongebooren kind.

Als mensen beginnen met het verwerpen van God, dan maken zij op een gegeven moment ook het menselijk leven relatief. In een maatschappij zonder God worden sommigen waardig geacht om te mogen leven maar andere levens zijn vervangbaar en worden niet gemist.

Psychiater Dr. Leo Alexander van de Harvard Universiteit, die verbonden was aan het Neurenberg Tribunaal voor Nazioorlogsmisdadigers, maakte een studie waarin hij aantoonde dat de gedachte dat sommige menselijk leven niet waardig geacht werd om te leven, ten grondslag ligt aan de Holocaust. Het gevolg van deze opvatting over de waarde van het menselijk leven werden ongewenste mensen zoals lichamelijk en geestelijk gehandicapten en zelfs gehandicapte veteranen die Duitsland dienden in WWI, vermoord. Van hier was het nog een kleine stap naar de Holocaust. Als mensen zichzelf op de plaats van God stellen om te bepalen of een leven waardig moet worden geacht om geleefd te worden - zij het voor, of na de geboorte - dan verwerpen zij de soevereiniteit van de Schepper. (4).

Er zijn dingen die het beperkte menselijke begrip te boven gaan. Gods wegen zijn hoger dan de wegen van de mensen. Terwijl het door de stand van de hedendaagse medische wetenschap mogelijk is om prenataal te weten te komen welke ongewenste condities het ongeboren kind zou kunnen hebben, is het belangrijk om te herinneren dat ieder kind, geboren of ongeboren, een schepping van God is.

Toen Mozes zich tegenover God beklagde dat hij niet goed kon spreken, antwoordde God: *'Wie heeft de mens een mond gegeven? Wie maakt iemand stom of doof, ziende of blind? Wie anders dan ik, de HEER?'* (Exodus 4).

Als de mens criteria gaat vastleggen voor wat menswaardig leven is, zal hij altijd fouten maken omdat hij niet erkent wat het plan en doel van God is. Alleen God weet dat een van de mensen die vernietigd werden in de Holocaust misschien een geneesmiddel tegen kanker had kunnen ontdekken. Alleen God weet, welke zegen miljoenen van kinderen die voor hun geboorte gedood zijn, hadden kunnen bijdragen aan de verbetering van de kwaliteit van het leven.

Wat als een zwangerschap het leven van een moeder in gevaar brengt?

In vroegere tijden stierven soms moeders ten gevolge van een zwangerschap. In deze tijd komt dit vanwege de vooruitgang in de medische wetenschap uiterst zelden voor. Zou er echter een dergelijke situatie zich voordoen, en heeft God na gebed voor genezing niet ingegrepen, dan is het nodig dat alle betrokkenen God zoeken om hen verder te leiden. De diagnose van artsen die pro life zijn, zal in een dergelijke situatie helpen om tot de juiste conclusie te komen.

Hoe ziet Gods Woord het doden van onschuldige personen?

Het Woord van God is heel expliciet als het gaat over het doden van iemand die onschuldig is. Exodus 20:13 zegt: *'Pleeg geen moord'*. Dit is niet slechts een van de tien geboden, maar ook een gebod dat door de hele Schrift wordt herhaald.

God gaf Mozes ook instructies om een wet op te schrijven over welke de heiligheid van het leven van een ongeboren kind benadrukt. *'Wanneer mannen vechten en daarbij een zwangere vrouw zó treffen dat haar kind geboren wordt, maar er geen dodelijk letsel is, dan moet de schuldige zeker een boete betalen, zo groot als de echtgenoot van de vrouw hem oplegt. Hij moet die betalen via de rechters. Maar als er wel dodelijk letsel is, moet u geven leven voor leven'*. (Exodus 21:22-23 HSV).

Dr. Stanley M. Horton, de voormalige professor voor Oud-Testamentische Studies en Hebreeuws aan de Assemblies of God Theological Seminary schreef over Exodus 21:22-23 het volgende: *'de situatie gaat hier over twee mannen die met elkaar aan het vechten zijn. Het gaat er zo hard aan toe dat ze tijdens het gevecht een zwangere vrouw slaan, zodat het kind vroegtijdig geboren wordt. Als er geen dodelijk*

letsel is - zowel voor de moeder als het kind - dan moet de man die de klap heeft uitgedeeld, een boete betalen die door de vader van het kind werd vastgesteld. Daar waar vertaald werd met 'haar kind', wordt 'jeladeha' gebruikt, Hebreeuws voor 'haar kinderen'. De meervoudsvorm wordt hier gebruikt omdat van tevoren niet vastgesteld kon worden of de moeder zwanger was van een of meerdere kinderen. Het is helder dat de foetus erkend wordt als een kind en dezelfde rechten heeft als oudere (geboren) kinderen'.

Betrokken Christenen en het abortusvraagstuk

Het is duidelijk dat Christenen de opdracht hebben om op te komen voor het ongeboren leven en de taak hebben het afschuwelijke kwaad van de abortus tegen te gaan.

Er zijn stappen die gelovigen kunnen nemen om de immorele trend van de abortus tegen te gaan.

1. Betrokken Christenen moeten ernstig bidden voor het ingrijpen van God in onze maatschappij, zodat verder verval van de morele standaarden wordt tegengegaan en dat wetten die het kwaad van abortus toestaan worden veranderd. Een geestelijk ontwaken zal zeer zeker een heilzame invloed hebben op de morele standaard van ons land.
2. Betrokken Christenen moeten ervoor zorgen dat in het maatschappelijk debat de morele standaard van de Bijbel doorklinkt. In plaats van zich aan te passen aan humanistisch en atheïstisch gedachtegoed zal een gemeente die sterk geworteld is in de eeuwige waarden van het Woord van God, uiteindelijk de morele standaard van de maatschappij verheffen. Gelovigen moeten zo door en door geworteld zijn in de Schrift, dat zij duidelijke, op de Bijbel gebaseerde redenen kunnen opgeven voor hun overtuigingen.
3. Betrokken Christenen moeten Christelijke organisaties ondersteunen die vrouwen die ongewenst zwanger zijn raad geven en bijvoorbeeld adoptie als alternatief kunnen aanbieden. Ongewenst zwangere vrouwen moeten zich welkom en geliefd weten in onze kerkelijke gemeenten.
4. Betrokken Christenen moeten actief politieke initiatieven ondersteunen die dienen om het ongeboren menselijk leven te beschermen en duidelijk stelling nemen tegen wetgeving die er op gericht is om de morele basis van onze maatschappij te vernietigen. Toegewijde Christen politici die zich hiervoor inzetten verdienen onze ondersteuning.
5. Betrokken Christenen moeten met grote bewogenheid degenen tegemoet treden, die lijden aan overweldigende spijt en schuld vanwege het ondergaan van een of meerdere abortussen, of actief betrokken waren bij het aborteren van ongeboren baby's. Deze mensen moeten herinnerd worden dat als zij hun zonde(n) aan God belijden, dat Hij hen vergeeft en reinigt (1 Johannes 1:9). Deze mensen hebben gebed nodig en wijze geestelijke raad en moeten worden herinnerd dat Jezus heeft gezegd: 'Wie bij mij komt, zal ik niet wegsturen' (Johannes 6:37)

Pastoraat na abortus

Begrip tonen, verhaal laten vertellen

Vrouwen die een abortus hebben ondergaan hebben verdriet. Dit verdriet is niet alleen echt en zuiver, maar ook normaal. Bij een zwangerschap ondergaat het lichaam veranderingen die behoren bij het moederschap. Het lichaam stelt zich in op het krijgen van een kind en alles wat dit natuurlijke proces verstoort – zoals bij abortus – verstoort het natuurlijke functioneren van het vrouwelijk lichaam en brengt ook de geestelijke gezondheid schade toe. Een gevoel van verlies, verdriet en leegte wordt ervaren.

Precies in de tijd dat door de veranderingen in het vrouwelijk lichaam het vermogen om een weloverwogen besluit werd bemoeilijkt, moest de vrouw over een zaak van levensbelang beslissen. Hierbij komt nog dat de beslissing niet zonder hulp of beïnvloeding van anderen werd genomen. Misschien was de vader van het ongeboren kind niet bereid om te helpen en de verantwoording voor het kind te dragen. Misschien heeft de verwekker van het kind op een abortus aangedrongen. Tieners die ongewenst zwanger werden ervoeren druk van familie, ouders, of van hun beste vriendin om hen te beschermen tegen pijn en vernedering. En hulpverleners die zich bezighouden met geboorteregeling of die bij een abortuskliniek werken hebben de (jonge) vrouw misschien onvoldoende geïnformeerd om een weloverwogen en wijs besluit te nemen. Door al deze factoren was de beslissing niet geheel vrijwillig. (5) Zoals Jezus de nabijheid van de Heilige Geest belooft aan Zijn discipelen, zo mogen wij er eveneens van uitgaan dat Hij ons diezelfde Geest geeft als wij rouwen. (6) Jezus komt tot ons in pijn, eenzaamheid en verbrokenheid en raakt ons aan met Zijn troostende aanwezigheid (Johannes 16:5-7).

De weg naar vergeving en genezing

In het pastoraat willen wij laten zien dat het normaal is dat de (jonge) vrouw boosheid ervaart naar mensen die haar hadden moeten steunen en opvangen in die moeilijke tijd in haar leven. Boosheid kan al snel in bitterheid en haat ontaarden. Emotioneel herstel kan alleen komen als deze vernietigende gevoelens met de benodigde behoedzaamheid worden aangepakt. Veel vrouwen voelen zich te slecht om Gods vergeving te ontvangen en leven voortdurend onder gevoelens van zelfveroordeling en verwachten Gods oordeel over hen. God verwacht geen offer om de fout te herstellen, maar heeft onvoorwaardelijk lief. Het offer van Christus is genoeg: Hij gaf Zijn leven en nam alle zonde, schuld en pijn op zich. Door het belijden van schuld en het aanvaarden van vergeving wordt het heilzame proces van genezing en herstel in gang gezet (1 Joh. 1:9) Ook voor de verwekker van het kind, ouders, vrienden, hulpverleners komt in dit proces bij de vrouw ruimte voor vergeving. Hierdoor ontstaat er ruimte voor genezing voor de verschrikkelijke pijn die door de abortus is ontstaan.

Betekenis geven

Het leven van het ongeboren kind is even waardevol geweest als het leven van iemand anders. Omdat het leven kostbaar is, hoe kortstondig het ook was, is het belangrijk om de herinnering aan het ongeboren kind vast te leggen in iets tastbaars. Een vrouw vertelde dat zij als tiener onder druk van haar omgeving een abortus onderging. Twintig jaar leefde zij met schuldgevoelens, ook al wist zij dat God haar vergeving schonk. Al die jaren rouwde zij om haar baby. Om het rouwproces af te sluiten heeft zij de baby een naam gegeven en plaatste zij een foto van een ongeboren baby naast de foto's van haar kinderen. Zo kon zij haar kindje bij God achterlaten. (6)

NOTEN:

(1) C. Everett Koop, "A Physician Looks at Abortion," in *Thou Shalt Not Kill*, ed. Richard L. Ganz (New York: Crown Publishers, Inc., 1978), p. 8.

(2) John Calvin, *Commentaries on the Four Last Books of Moses*, trans. Charles William Bingham, 4 vols. (Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1950), 3:41-42.

(3) Donald Shoemaker, *Abortion, the Bible and the Christian* (Grand Rapids: Baker Book House, 1976). [Available in paperback from People for Life, Erie, PA]

(4) Francis Schaeffer and C. Everett Koop, *Whatever Happened to the Human Race?* (Old Tappan, N.J.: Fleming H. Revell Co., 1979), p. 106.

(5) Stichting Schreeuw om Leven

(6) Lemmens, D. *Moeder tegen wil en dank, Bijbels helpen bij abortus en ongewenste zwangerschap*; Centrum voor Pastorale Counseling te Heverlee.

Deze positie verklaring over Abortus in het licht van de Bijbel werd aangenomen in de Algemene Vergadering van de Verenigde Pinkster- en Evangeliegemeenten (VPE) op: 19 november 2016